

Osmanlıda Kısmi Bir Etkin Hafıza 9

– Bayram KAYA · 28 Haziran 2018

Yeni somutluk kolektif oluşa karşıtıktı. Yeni somutluk, sahiplerin kendi ile kendi sahiplikleri arasında, kendilerinin sözcü olmakla aracı olmasıydı. Kendilerinin kendilerine aracı olmasıyla "söyleyen kendi iradelerinin meşruiyetiydiler". Tüm bu gayret, önce olan; somut olan, doğru ve zorunlu olan kolektif sahipliğin gaspı karşısında; kişi sahipliğinin meşru edileme gerekçesinin üzerini, "irade edene tanıklıkla" örtmenin telaşıydı.

Eski olan mutlak monarşin El ittifakı üzerinde, yeni olan Yehova oligarşi ittifakı, diyordu ki; "Biz İbrahim'in de İshak'ın da Yakup'un da peygamberliğine ve Rabbi olan El'ine inanıp şahadet ederiz." Oligarşiye katılan Yahudi boylar; Yakup ile İshak'a, İshak ile İbrahim'e, İbrahim'le İbrahim'in iradesi olan El içindeki eskinin parça parça süreç bilgisini deklare etmeyi, bağlaşılan tevhidin bir birliği vardı.

Yani kolektif süreci parçalayan ilk süreçlerin bir simgesi olan El Şaddaylar; yine El Şadday ruhu üzerinde birleşmektedir. Yeni süreç, El Şadday birleşimli oligarşin sentez içinde Yehova olarak ortaya çıkıyordu. Artık Yalova'nın eski bir El olması önemli değildi. Önemli olan Yehova birleşimli bu oligarşin sentezin gerçek oluyor olabilmesiydi. Boylar; "Biz İbrahim'in de İshak'ın da Yakup'un da peygamberliğine ve Rabbi olan El'ine inanıp şahadet ederiz" Deme ahdi ile Yehova şahadetine (tanıklığına) muttali oluyordular. Bu ahdi iman sözleşmesi içinde oligarşin ittifakı inşa ediyorlardı.

Bu inşa içindeki temel El ruhu diyecekti ki "anaya babaya uf bile demeyeceksin. Ve büyüğün olan ulu'lemlr'e itaat edeceksin". Anaya babaya uf dememek, anlaşılır bir şeydi. Ana babaya gösterilen saygı ile bizi kuşatan sıcaklık duygusunun gölgesinde bir karambolle ulul emre itaat etmeyi sindirtir olmak, nedendi? Ulul Emir demek, sizin dışınızda size karşı; sizin emek gücünüze karşı zıt bir durumla mal mülk sahipliği içindeki yönetenlerdi. Buyurma gücüydü.

Emir sahipleri demektir. Emir sahibi de; İrade-buyurma-isteme- karar verme-yönetme hakkı oluşun sahipleri demektir. Kolektif sahipliğin yönetme gücü burada kişi sahipliğinin yönetme gücü olmuştu. Ulul'emr de çoğulluk vardır. Buradaki çoğulluk ana-baba ve mal sahiplerinden oluşan bir çoğulluktur.

Yöneten güç ve irade, mal sahipliği olmanın gücü ve iradesidir. Ana baba çocuğa göre mal sahibi olan, mal sahipliği kolektif ortaklık olan bir akidin birliğidirler. Kölecî sistemde ana baba çocuğa hem kişisi mal mülk sahipliği olarak, hem de irade olarak yansır. Ve yönetendir. Ana babanın mal mülk sahipliği iyi kötü size miras olmakla sonunda sizin sahipliğinizle kendinize saygıydı. Ama ana baba dışındaki sahiplerin mirasçısı değildiniz!

Efendi de köleye ve ana babaya göre daha çok mal mülk sahipliği olmakla, efendiler de (El olanlar da) bir

irade ve bir emirdirler (yöneten-emir verendirler). Köleci sistemde emir sahibi kimdir? Mal mülk sahipliği olan kişilerdi. O halde saygı kimeydi? Kuşkusuz ki dışınızda sizinle zıtlaşan, sizi sömüren, size adaleti dikte eden ulu'lemler'diydi! Bu saygı emir sahiplerine biat ve boyun büküşün teslimiyet sığınmasıydı.

İnsan neden anasına babasına saygısız olur, bunu anlamak çok zordur. İlahi dönemin anaya babaya saygı edeceksiniz diye bir yasası yoktu. Kişiler yalıtılmış bir totem bağ içinde kolektif kan bağı ve kolektif bir biyolojik bağ olmanın sosyolojisiydi. Değilse sürü yaşam içinde tür bağı dışında ve yavruya bakım dışında totemi yapı gibi korunan bir totemi aile bağı yoktu. Ve sürü de bu aile bağı nedeniyle sürü aitlerine sağlatma yapmazdı. Totemi ve ilahi dönemli "aile" söylemi de ne anlamca ne sosyolojik bağla ne de tarihi süreçle bugünkü mirasçısı olduğunuz "aile" hiç değildir.

Aile bağı, kan bağı, sosyolojik bağ, biyolojik bağ sağlayan ve üreten bir ilişki olmaması nedeniyle ilah köleci dönemdeki gibi bir aile oluşu kendisine referans almamıştı. Zaten "totem meslekli bir grup" içindeki üreten ilişki, çekirdek bir aile hareketi değildi. Totem alandaki tüm doğuran ve doğurtanla bunlardan doğanların hep birlikte ortaklaşa ve iş bölümü yapmanın başlattığı bir ruh hareketidir.

Öncel tarihi hafıza içinde doğuran, doğurtan aitliği; alan içi tümel belirim iliğın sosyolojisiyle bir bağıdı. Ve kişi, şimdiki aile dediğiniz sosyolojik bağ nedeniyle, ne doğadaki avcı, toplayıcı sağlayışın içindeydi. Ne de üretme hareketinin içinde üretim yapıyordu. Kişi ve kişiler dıştaki doğanın toplam zorluğuna karşı yardımlaşan, ortaklaşan sinerji ile birlikte kişi kolektif sağlama ve ilk üretim hareketi içinde oluyordu.

Kişiler bir totem alan içinde olmasalar bile doğa karşısında sosyal sosyolojinin özgecil davranışları nedeniyle birleşiyorlardı. Özgecilik doğal alan içinde korunmalı sağlamanı bir belirimleriyle hep özgecil olarak vardı. Özgecilik birleşmeydi. Bu aşamada korunmalı sağlama hukuk değildi. Ancak özgeciliğin korunumu ve hukuk olması, totem alan içinde ve üreten alan içinde korunan hukuka dönüştü.

Totem alan, totem alanın seçme ayıklama kriterleriyle gevşek özgeciliği sıkı çevrim etmekle korudu. Totem alan içinde, totem alana yönelik sınırlı sonlu dağılmayan potansiyeliyle yüküm eylem oldu. Kolektif eylemli olmakla özgecilik tabu yasanın sağlamdan sonraki en temel ikinci yasasıydı. Sosyal birliğin is bölümünü ortaya konmasını kesikli sürekli edecekti. İş bölümümü sonrası da kolektif ve özgecil bir paylaşma olacaktı. Doğa içindeki özgecilik kâh dağılıp kâh birleşen belirimleri çok farklı nedenle birçok belirimler verebilir. Totem alandaki gibi bir bağıllık düzeni oluşturulamazlar.

Ama totem alan içindeki özgecilik ortaklaşan kolektif yardımlaşma sahipli tümleşliği ortaya koyuyordu. Böylece tümleşikten sağlamanın biçimleniş ilkesi olmakla, kolektif miras soyutlanmıştı. Kolektif alan içindeki ortaklaşan sağlayışlı, özgeci ruhu; köleci ruhla üreten alan içinde parçalarsanız, tüm ellik; fakir ve zengin aile sahipli bir köleci miras hukuklu kendi süreçlerine dönüştürdü.

Yani doğa karşısındaki kişi; kendisini doğurana, doğurtana göre sağlama yapmıyordu. Kendisini

doğurana ve doğurtana göre av avcılık ve üretme yapmıyordu. Aile etkisi üretim olmadığı gibi üretimde aile etkisi değildi. Veya bir sağlatma ve üretme alanı içindeki kişi doğurana göre saygılı ya da saygısız olma durumuyla hiç değildi. Hayat böylesi bir sorunu kişinin önüne koymamıştı. Siz önünüze konulanla korunuyordunuz.

Önünüze konulan korunumun dıştaki sağlatımını yardımlaşıyordunuz. Böylece paylaşanla paylaşıyordunuz. Bu da bir aile bilinci olmaktan çok öte grup totemi aitlik bilinci idi. Köleci dönemle ortaya çıkan biyolojik bağıntı (aitlik), üreten yaşama da bağıntı edilecekti. İşte üreten sürecin üçüncü aşaması olan köleci süreç içinde bir saygı ve saygısızlık başlamıştı.

Köleci sistem bu tür sorunları sosyo toplumun önüne koymuştu. Köleliğin şartlarını da siz farkında olmadan anaya babaya saygı adı altında kabul edecektiniz. Bu şekerle zehri birlikte almaktı. Gazozla uyku ilacını birlikte almaktı. Kötülükler bu soslarla birlikte anılıp, adaletle meşruiyet olacaktı. Köleliğin şartlarını, tarihsel imbiğin damıtması içindeki bin bir tür sos içinde imanın esası olmakla, sayacaktılar.

Oligarşi mutlak monarşin bir tevhit idi. Oligarşi köleci bir ittifakı birleşme senteziydi. Ve içi İbrahim'in, İshak'ın, Yakup'un, Musa'nın vs. Elleri ile doluydu. Bu oligarşin yapının oligarşin bir paganca panteon içinde olgunlaşma ve oluşması ile yeni bir "eksen çağın tevhit imanını" düşünen süreçleri başlatacaktı.

Somut, tarihi ve ilahi meşruiyetle olan ilk sürecin El anlayışlı köleci sürece etkisi; soyut, tarihi ilik olmayıp; iman refleksi El aiti zihniyetin meşruiyeti olacaktı. El anlayışı somut belirimiyle; zenginlik fakirlikti. Ama zenginlik ve fakirliğin tarihi bir ön dayanağı yoktu. Zenginlik ve fakirlik ilah gibi canlı kanlı, etli butlu totem kişiler iradeli üreten iradeler sözleşmesinin, meşru edilmesi gibi değildi.

El, üretmeyen bir kişiye ait mal sahipli bir iradenin ezme ezilme süreçleriydi. El, ezme ezilme süreçlerine soyut yönden belirim söyler olmakla beraber, köleci meşruiyet olanı söyleyip takdir etmenin mana sembolüydü.

Önceki meşruiyet, üreten ve üretmekle katkı değer ortaya koyanların meşruiyetiydi. Üreten katkı değerleri oranında yetenek ve ihtiyacına göre paylaşmanın adalet, hukuk ve meşruiyetiydi.

Şimdiki meşruiyet neydi? Üreten sahiplik yerine ve üretenin pay alması yerine inisiyatifi takdirle ve inisiyatifi takdirin sahiplik iradesiyle; emreden tüm sürece sahiplik, yöneten olmasıydı. El tarafından mal mülk verilen kişilere rıza göstererek onların iradesiyle yaptıkları paylaşımın olan taksime boyun eğmenizin hak, hukuk adalet ve meşruiyetiydi.

Elbette üretim yapma işi, zorunlu enerji sağlama süreçlerinin karşılanmasına yol oluyordu. Somut bir nesnel girişimin ilişkisi oluyordu. Bu nesnel girişimler meşruiyetin hukuku ve adaletiydi. Üretme ve üretim ilişkili ana referanstı. Enerji sağlamak gibi zorunlu olana zorunlu olandı. Üreten bir üretim ilişkisi

içindeki yetenek ve ihtiyaca göre paylaşmanın sonrasında; sisteme etki etmeyen pasif bir kişi sahipliği doğuydu.

Siz bu tür aktif kişi sahipliğini alıp; huzur hakkı, rant hakkı, kâr ve ticaret yapma hakkı; teşebbüs hakkı gibi abidik gubudik numaralarla üreten yapının en önüne koyuyordunuz. Kolektifle üretim yaptıktan sonra olması gereken tüketir olucu kişi sahipliği yerine; tüketilmeyen, biriken ve birikmekle üreten sistem üzerine belirleyici etkisi ve kontrolü olan sahiplikler için yapılan üretime dönüştürsünüz.

İşte sistemin bağışıklığı bu enfeksiyona karşı vardı. Bağışıklık bu nedenle zorunluymdu. El bu bağışıklık sistemini zorunlu enerji sağlama süreçlerinin önüne koydu. Takdir eden bir mal sahipliği hüccetini üretimin amacı yapıp, mal sahiplerine çalışma yapmakla sistemi sabote etmişti. Sanki enerji sağlama süreçlerini El türü bir mananın kendisi zorunlu etmemişti de El, illa da kederlere göre mal sahipliğini takdir ettiğini söylüyordu. "Üretimi, kişi sahipliğine referans yaparsanız, sistem enfekte olur".

Zenginlik, fakirlik te üretim ilişkisi gibi somuttu. Ama kişiler sıfatlı zenginlik fakirlik zorunlu değildi. Zenginlik fakirlik üretim hareketinin sonucu değildi. Üretene, üretim gücünden kaynaklı payını; en az olarak vermenin sonunda, kişi fakirdi. Ya da kişinin emek gücü içinde sahip olması gereken payı, kişiye en az doyma ve en az yaşama olarak verilmesini El, en azın normale olan farkını; kâr, ticaret, teşebbüs hakkı gibi gasplarıyla zengin olmuştu.

Mal sahibinin rüsüm hakkı, kira hakkı, huzur hakkı, irade hakkı gibi enfeksiyonlarıyla El manalı süreç; zorunlu olana zorunlu olanların hak, hukuk ve adaleti değildi. Görülmesi gereken buydu. Yoksa kişinin üretimi ile kişinin katkı değer koymasıyla; katma değer içinde, "katkı yeteneğine göre" ve "katkı ihtiyacına göre" pay alması içinde kişinin tüketen, kullanan sahiplikleri hep zorunluymdu.

Karşı tarafa (topluma) buğday üreten "katkı veren grup yeteneği", dokuma yapmakla "katkı veren grup yeteneği" karşısında dokumaya olan kendi "katkı ihtiyacını" ortaya koyuyordu. Dokuma yapan grubun katkı değeri de karşı tarafa buğdaydan kaynaklı "grup katkı ihtiyacını" ortaya koyuyordu. Bu müttekabilyeti bir denklikti. Terazi kefelерinin aynı çizgide hizalanması gibi eşitlik değildi.

Bu sistem kefeleri birbirine göre bağıntıyla harekete geçiren bir sistemdi. Henüz sistem kefeleri nicelik ve nitelikle, lineer değildi. Bunun mana anlamasını hayata geçirme işi ileri zamandaki çok gelişmiş sistemlerin işiydi. Şimdilik üretim ilişkisi; üretim hareketi içinde katkı payıyla çizgisel hizaya geliyordu.

Üretim ilişkisi ve üretim hareketi ancak ve ancak kolektifin, çokluğun devinmesidir. Üretim ilişkisi ilkin çokluğun hareketi olarak başlamıştı. Üretim hareketi de üreten ilişkili devinme de çokluğun veya kolektifin devinmesi olarak başlamıştı. Bu nedenle üretim çokluğun ve kolektifin devinmesi olarak anlamak zorundayız. Üretim asla tekil olarak anlaşılmazlar. Çokluğun tekliğidir.

Üreten ilişkiyle, üretim hareketi içinde olanlar, sömüren baskıya dönüşmeyen gölge durumuyla baskılanmıştır. Fark edilen aktif olan değildir. Aktif ve pasif zıtların belirimi içinde olmakla, tüketen kişisi sahiplikler meşruydur. Çünkü kişi üreten katkı payı kadar katılımla üretim hareketli bir üreten ilişkinin belirmesiyle bağıntılıdır. Kişi hiçbir zaman kendi üzerine kendi üreten bir bağıntı değildir.